

Az államháztartás számviteli rendszerének alapjai

Értelmező rendelkezések

Követelés: az a jogszabályból, jogerős bírói végzésből, ítéletből vagy hatósági határozatból, szerződésből – ide értve a vásárolt és a térítés nélkül átvett követelést is – jogszerűen eredő fizetési igény, amelyet a kötelezett elismert és – ellenszolgáltatást is tartalmazó szerződés esetén – a másik fél már teljesített, ilyennek minősül a bevallás alapján megállapított közhatalmi bevételre irányuló, valamint az olyan követelés is, amelyet a kötelezett vitat, de jogszabály alapján azt a fellebbezésre vagy perindításra tekintet nélkül teljesítenie kell,

Vételár, eladási ár: a termékek, szolgáltatások beszerzése, értékesítése után fizetett, kapott, felárral növelt, engedményekkel csökkentett, általános forgalmi adót nem tartalmazó ellenérték, hitelviszonyt megtestesítő kamatozó értékpapír esetén ide nem értve az Szt. 50. § (3) bekezdése szerinti vételárban lévő felhalmozott kamatot,

Végleges kötelezettségvállalás, más fizetési kötelezettség: az a pénzürtékben kifejezett, jogszabályból, jogerős bírói ítéletből vagy hatósági határozatból, szerződésből – ide értve az átvállalt kötelezettségeket is – jogszerűen eredő elismert tartozás, amely kifizetésének feltételeit a másik fél már teljesítette, ilyennek minősül különösen a számfejtett személyi juttatás, a teljesítésigazolással ellátott számlázott termékértékesítésért vagy szolgáltatásnyújtásért fizetendő ellenérték, valamint a felvett hitelek, kölcsönök, kapott visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszafizetendő összege és annak kamatai.

A költségvetési és a pénzügyi számvitel

Az államháztartás számvitele a költségvetési számvitelből és a pénzügyi számvitelből áll. A költségvetési és a pénzügyi könyvvizetés a *16. melléklet* szerinti egységes számlakeret alkalmazásával történik.

A költségvetési számvitel a bevételi és kiadási előirányzatok alakulásának, a követelések, kötelezettségvállalások, más fizetési kötelezettségek, és ezek teljesítésének, továbbá a központi költségvetés IX. fejezetéből kapott támogatások felhasználásának a valóságnak megfelelő, folyamatos, zárt rendszerű, áttekinthető nyilvántartását és az éves költségvetési beszámoló ezekre vonatkozó részei megbízható és valós összképet mutató elkészítését biztosítja.

A pénzügyi számvitel a vagyon és annak összetétele, a tevékenység eredménye valóságnak megfelelő, folyamatos, zárt rendszerű, áttekinthető nyilvántartását és az éves költségvetési beszámoló ezekre vonatkozó részei megbízható és valós összképet mutató elkészítését biztosítja.

Egységes számlakeret, számlarend, részletező nyilvántartások

Az egységes számlakerettől nem lehet eltérni, azonban az egyes számlák saját hatáskörben alábonthatók. A beszámoló egységes számlakeretben nem megjelenő adatai, továbbá a jogszabályban előírt adatszolgáltatási kötelezettségek adatai alátámasztásáról a számlák alábontásával vagy részletező nyilvántartások vezetésével kell gondoskodni. A részletező nyilvántartások kötelező minimum tartalmát a *14. melléklet* állapítja meg.

Az egységes számlakeret alapján számlarendet kell készíteni. A számlarend az Szt. 161. §-a szerinti tartalommal készül azzal az eltéréssel, hogy az abban foglaltakat csak akkor lehet szabályozni, ha azokról az Áhsz. nem rendelkezik.

A könyvvezetés gyakorisága

A költségvetési számvitelben a bevételi és kiadási előirányzatokat, a követeléseket, kötelezettségvállalásokat, más fizetési kötelezettségeket, valamint ezek teljesítését érintő gazdasági események bizonylatainak adatait a költségvetési könyvvitel során vezetett nyilvántartási számlákon a bizonylatok keletkezését, beérkezését követően haladéktalanul nyilvántartásba kell venni.

A pénzügyi számvitelben a sajátos elszámolásokat érintő gazdasági események bizonylatainak adatait a bizonylatok keletkezését, beérkezését követően haladéktalanul nyilvántartásba kell venni, el kell számolni. Az egyéb gazdasági események bizonylatainak adatait – ha külön rendelkezés nincs rá – a negyedéves könyvviteli zárlat során kell a könyvviteli számlákon elszámolni.

A költségvetési könyvvezetés

Függő és biztos (jövőbeni) követelések, függő kötelezettségek

Az Szt. 3. § (8) bekezdés 17. és 18. pontja szerinti függő és biztos (jövőbeni) követeléseket, valamint az Szt. 3. § (8) bekezdés 14. pontja szerinti függő kötelezettségeket – ide értve az egységes rovatrend K506. Egyéb működési célú támogatások államháztartáson belülre, K84. Egyéb felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülre, K511. Egyéb működési célú támogatások államháztartáson kívülre és K88. Egyéb felhalmozási célú támogatások államháztartáson kívülre rovatokon nyilvántartott kiadásokból előfinanszírozásként vagy előlegként kifizetett támogatásokkal, illetve B16. Egyéb működési célú támogatások bevételei államháztartáson belülről és B25. Egyéb felhalmozási célú támogatások bevételei államháztartáson belülről rovatokon nyilvántartott bevételek közül az előfinanszírozásként vagy előlegként kapott támogatásokkal kapcsolatos elszámolási követeléseket és kötelezettségeket is – a 03. és 04. számlacsoportban a 006. Egyéb nyilvántartási ellenszámlával szemben kell nyilvántartani. Az Szt. szerinti biztos (jövőbeni) kötelezettségeket a kötelezettségvállalások, más fizetési kötelezettségek nyilvántartási számláin kell nyilvántartani.

1. Függő követelés	T03X	–	K006
2. Függő kötelezettség	T006	–	K04X

A 05. és 09. számlacsoport alapjai

A költségvetési könyvvezetés a 00. és 03–09. számlacsoportban vezetett nyilvántartási számlák használatával, a kettős könyvvitel szabályai szerint történik.

A 05. és a 09. számlacsoport az egységes rovatrend szerinti bontásban épül fel, a „K” betűt 05-re, a „B” betűt 09-re cserélve. Például a K1101. Törvény szerinti illetmények, munkabérek a 051101. 051101. Törvény szerinti illetmények, munkabérek számla. Ezen túl valamennyi nyilvántartási számlát tovább bontja:

- a) bevételi vagy kiadási előirányzatok nyilvántartási számlára (1-es végződésű),
- b) követelések vagy kötelezettségvállalások, más fizetési kötelezettségek nyilvántartási számlára (2-es végződésű),
- c) teljesítés nyilvántartási számlára (3-as végződésű).

Az előző példánál maradva a 051101. Törvény szerinti illetmények, munkabérek számla továbbbontása:

- a) 0511011. Törvény szerinti illetmények, munkabérek előirányzata

b) 0511012. Kötelezettségvállalás, más fizetési kötelezettség törvény szerinti illetményekre, munkabérekre

c) 0511013. Törvény szerinti illetmények, munkabérek teljesítése.

A kötelezettségvállalások, más fizetési kötelezettségek, követelések és a teljesítések nyilvántartási számlái esetén a könyvelés – bár technikáját tekintve kettős – elveit tekintve inkább egy egyszerű, naplószerű könyvelésre hasonlít, mivel

a) a teljesítéseket nem az azokra vonatkozó kötelezettségvállalásokkal, más fizetési kötelezettségekkel vagy követelésekkel szemben, hanem a teljesítések ellenszámláival szemben kell könyvelni, így az állományi számlák év közben tartalmazzák a már teljesített kötelezettségvállalásokat, más fizetési kötelezettségeket, befolyt, követeléseket is (ezek kivezetése az év végi zárás során történik),

b) teljesítést állományi adat nélkül nem lehet a kötelező megfelelések miatt könyvelni, így ha olyan kifizetést kell teljesíteni, amihez nem kapcsolódik korábban nyilvántartásba vett kötelezettségvállalás, más fizetési kötelezettség (pl. kisösszegű kötelezettségvállalások), vagy olyan bevétel folyik be, amelyre korábban követelés nem került előírásra, azt a megfelelő állományi számlákon a teljesítéssel egyidejűleg nyilvántartásba kell venni.

Másként szólva az egységes számlakeretben az egy rovathoz tartozó nyilvántartási számlák hasonló szerkezetben épülnének fel, mint például egy táblázatszerűen vezetett analitikus nyilvántartás, amelyben külön adatként szerepel az előirányzat, a kötelezettségvállalás, teljesítés, ezáltal egyből számíthatóvá teszi a szabad előirányzatot és a még nem teljesített kötelezettségvállalásokat.

Ábrával bemutatva:

Kiadási rovat	Előirányzat	Költségvetési évben esedékes kötelezettségvállalás		Költségvetési évet követő években esedékes kötelezettségvállalás		Teljesítés
		Végleges	Nem végleges	Végleges	Nem végleges	

Bevételi rovat	Előirányzat	Költségvetési évben esedékes követelés	Költségvetési évet követő években esedékes követelés	Teljesítés

Az előirányzatok

A bevételi és kiadási előirányzatok nyilvántartási számláin a 001. Előirányzat nyilvántartási ellenszámlával szemben történik az eredeti előirányzat, majd azt követően annak módosítása, átcsoportosítása, zárolása, törlése nyilvántartásba vétele. Az egységes rovatrend K512. Tartalékok rovathoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon kizárólag az előirányzatokat érintő gazdasági események nyilvántartásba vétele történhet.

Az előirányzatok elszámolása összefoglalóan:

1. Bevételi előirányzat megállapítása	T001	–	K09X1
2. Kiadási előirányzat megállapítása	T05X1	–	K001

Másként:

Kiadási rovat	Előirányzat	Költségvetési évben esedékes kötelezettségvállalás		Költségvetési évet követő években esedékes kötelezettségvállalás		Teljesítés
		Végleges	Nem végleges	Végleges	Nem végleges	
	-/+ T/K 001					

Bevételi rovat	Előirányzat	Költségvetési évben esedékes követelés	Költségvetési évet követő években esedékes követelés	Teljesítés
	+/- T/K 001			

A követelések

A követelések nyilvántartási számláin a 004. Követelés nyilvántartási ellenszámlával szemben történik a követelés növekedésének – így különösen annak előírása, vásárlása, átvétele, elszámolt értékvesztés visszairása, árfolyam-változás miatti növekedése – és a teljesítés kivételével csökkenésének – így különösen annak behajthatatlanná válása, értékesítése, átadása, elengedése, elszámolt értékvesztése, árfolyam-változás miatti csökkenése – nyilvántartásba vétele attól függően, hogy az költségvetési évben esedékes vagy költségvetési évet követően esedékes követelésnek minősül.

Költségvetési évben esedékes követésként kell nyilvántartani az olyan követeléseket, amelyek teljesítésének határnapja vagy a teljesítésére rendelkezésre álló határidő kezdő napja a követelés nyilvántartásba vételének vagy az év eleji átsorolás évére esik. Más követelést költségvetési évet követően esedékes követésként kell nyilvántartani.

A követelések elszámolása összefoglalóan:

Költségvetési évben esedékes/költségvetési évet követően esedékes követelés nyilvántartásba vétele T09X2 – K0041/0042

Másként:

Bevételi rovat	Előirányzat	Költségvetési évben esedékes követelés	Költségvetési évet követő években esedékes követelés	Teljesítés
	+/- T/K 001	-/+ T/K 0041	-/+ T/K 0042	

A behajthatatlannak minősített követelésekre kapott összeget az eredeti követeléssel azonos nyilvántartási számlán kell nyilvántartásba venni. Ha a követelésre korábban értékvesztést számoltak el, a követelés nyilvántartott értékét meghaladóan realizált összeget az eredeti követeléssel azonos nyilvántartási számlán kell nyilvántartásba venni.

A kötelezettségvállalások, más fizetési kötelezettségek

A kötelezettségvállalások, más fizetési kötelezettségek nyilvántartási számláin a 002. Kötelezettségvállalás, más fizetési kötelezettség nyilvántartási ellenszámlával szemben történik azok növekedésének – így különösen annak keletkezése, árfolyam-változás miatti növekedése – és a teljesítés kivételével csökkenésének – így különösen annak más általi

átvállalása, elengedése, árfolyam-változás miatti csökkenése – nyilvántartásba vétele attól függően, hogy az végleges vagy nem végleges, költségvetési évben esedékes vagy költségvetési évet követően esedékes kötelezettségvállalásnak, más fizetési kötelezettségeknek minősül.

Költségvetési évben esedékes kötelezettségvállalásként, más fizetési kötelezettséggként kell nyilvántartani az olyan kötelezettségvállalásokat, más fizetési kötelezettségeket, amelyek teljesítésének határnapja vagy a teljesítésére rendelkezésre álló határidő kezdő napja a kötelezettségvállalás, más fizetési kötelezettség nyilvántartásba vételének vagy az év eleji átsorolásának évére esik. Más kötelezettségvállalást, más fizetési kötelezettséget költségvetési évet követően esedékes kötelezettségvállalásként, más fizetési kötelezettséggként kell nyilvántartani.

Határozatlan idejű vagy több év előirányzatait érintő kötelezettségvállalások, más fizetési kötelezettségek (pl. több éves hitelek, kölcsönök, szolgáltatások, közüzemi díjak, személyi juttatások, ellátások) esetén szükséges azokat megosztani a költségvetési évben esedékes kötelezettségvállalások, más fizetési kötelezettségek és költségvetési évet követő években esedékes kötelezettségvállalások, más fizetési kötelezettségek között a megfelelő nyilvántartási ellenszámlák használatával.

Kivételt képeznek az előbbiektől a költségvetési szerv tárgyévi kiadási előirányzatait terhelő olyan határozott idejű kötelezettségvállalások, más fizetési kötelezettségek, amelyek esetén valamennyi kifizetés a költségvetési évet követő év június 30-áig megtörténik. Ezeket teljes egészében költségvetési évben esedékes kötelezettségvállalásként, más fizetési kötelezettséggként kell nyilvántartásba venni.

A kötelezettségvállalások, más fizetési kötelezettségek elszámolása összefoglalóan:

Költségvetési évben esedékes nem végleges/végleges kötelezettségvállalás, más fizetési kötelezettség nyilvántartásba vétele T0021/0022 – K05X2

Költségvetési évet követő években esedékes nem végleges/végleges kötelezettségvállalás, más fizetési kötelezettség nyilvántartásba vétele T0023/0024 – K05X2

Másként:

Kiadási rovat	Előirányzat	Költségvetési évben esedékes kötelezettségvállalás		Költségvetési évet követő években esedékes kötelezettségvállalás		Teljesítés
		Végleges	Nem végleges	Végleges	Nem végleges	
	-/+ T/K 001	+/- T/K 0021	+/- T/K 0022	+/- T/K 0023	+/- T/K 0024	

Ha a korábban nyilvántartásba vett kötelezettségvállalás, más fizetési kötelezettség a jogosult számlája vagy más okból végleges kötelezettségvállalásnak, más fizetési kötelezettségnek minősül, azt át kell sorolni. De az átsorolásra az egységes rovatrend K504. Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök nyújtása államháztartáson belülről, K508. Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök nyújtása államháztartáson kívülről, K82. Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök nyújtása államháztartáson belülről és K86. Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök nyújtása államháztartáson kívülről rovatokhoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon

nyilvántartott kötelezettségvállalások, más fizetési kötelezettségek esetén a teljesítéssel egyidejűleg kerülhet sor.

Ha a bevételek, kiadások teljesítésének nyilvántartási számláin olyan teljesítést vesznek nyilvántartásba, amelyhez nem kapcsolódik korábban nyilvántartásba vett követelés vagy végleges kötelezettségvállalás, más fizetési kötelezettség, a teljesítéssel egyező összegű követelést vagy végleges kötelezettségvállalást, más fizetési kötelezettséget a teljesítéssel egyidejűleg nyilvántartásba kell venni. Ha a költségvetési évet követően esedékes követelések vagy kötelezettségvállalások, más fizetési kötelezettségek között nyilvántartott követeléshez vagy kötelezettségvállaláshoz, más fizetési kötelezettséghez tartozó teljesítés rögzítése szükséges, azt előbb át kell vezetni a költségvetési évben esedékes követelések vagy végleges kötelezettségvállalások, más fizetési kötelezettségek közé.

Kizárólag a teljesítéssel egyidejűleg lehet

a) kötelezettségvállalást, más fizetési kötelezettséget nyilvántartani az egységes rovatrend K913. Államháztartáson belüli megelőlegezések folyósítása, K915. Központi, irányító szervek támogatás folyósítása és K916. Pénzeszközök betétként elhelyezése,

b) követelést nyilvántartani az egységes rovatrend B11. Önkormányzatok működési támogatásai, B15. Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök igénybevétele államháztartáson belülről, B16. Egyéb működési célú támogatások bevételei államháztartáson belülről, B21. Felhalmozási célú önkormányzati támogatások, B24. Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök igénybevétele államháztartáson belülről, B25. Egyéb felhalmozási célú támogatások bevételei államháztartáson belülről, B811. Hitel-, kölcsönfelvétel államháztartáson kívülről, B813. Maradvány igénybevétele, B814. Államháztartáson belüli megelőlegezések, B816. Központi, irányító szervek támogatás, B817. Betétek megszüntetése és B824. Külföldi hitelek, kölcsönök felvétele,

c) kötelezettségvállalást, más fizetési kötelezettséget vagy követelést nyilvántartani az árfolyamkülönbségek elszámolásával érintett

rovatokhoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon.

Teljesítés elszámolása

A teljesítések nyilvántartási számláin 003. Kiadások nyilvántartási ellenszámlával vagy a 005. Bevételek nyilvántartási ellenszámlával szemben történik a kiadás vagy bevétel nyilvántartásba vétele attól függően, hogy a kiadás vagy bevétel mely tevékenység, kormányzati funkció végzése során merült fel. E nyilvántartási számlákat alap és vállalkozási tevékenység, ezen belül kormányzati funkciók szerint tovább kell tagolni. A 003. Kiadások nyilvántartási ellenszámlán belül a tevékenységre, kormányzati funkcióra közvetlenül nem hozzárendelhető kiadások évközi elszámolására döntés alapján külön nyilvántartási számla nyitható.

A teljesítések elszámolása összefoglalóan:

Kiadás teljesítésének elszámolása	T05X3	–	K003
Bevétel teljesítésének elszámolása	T005	–	K09X3

Másként:

Bevételi rovat	Előirányzat	Költségvetési évben esedékes követelés	Költségvetési évet követő években esedékes követelés	Teljesítés
	+/- T/K 001	-/+ T/K 0041	-/+ T/K 0042	+/- T/K 005

Kiadási rovat	Előirányzat	Költségvetési évben esedékes kötelezettségvállalás		Költségvetési évet követő években esedékes kötelezettségvállalás		Teljesítés
		Végleges	Nem végleges	Végleges	Nem végleges	
	-/+ T/K 001	+/- T/K 0021	+/- T/K 0022	+/- T/K 0023	+/- T/K 0024	-/+ T/K 003

A teljesítések nyilvántartási számláin a pénzügyi számvitelben a pénzeszközök változását eredményező pénzügyi teljesítésen kívül teljesítésként kell nyilvántartásba venni

a) helyi önkormányzat, helyi nemzetiségi önkormányzat nettó finanszírozása során a Kincstár által levont és megfizetett közterheket, valamint az Ávr. szerinti forgótöke elszámolását,

b) azonosítás alatt álló tételek azonosításakor, az előlegek elszámolásakor, az egyéb sajátos eszközoldali elszámolások megszüntetésekor keletkező bevételt vagy kiadást,

c) a támogatás, ellátás továbbadása céljából más szervezet fizetési számlájára folyósított összegeket annak felhasználásakor,

d) bevételként a más által beszédett, de a bevételt elszámoló szervezetet megillető összegeket a beszédéskor, továbbá kiadásként a bevételt beszédő szervezet által – jogszabály felhatalmazása alapján – történő felhasználásakor,

e) a társadalombiztosítás pénzügyi alapjai által teljesített kifizetéseket a finanszírozó szervezetnél,

f) a megelőlegezett társadalombiztosítási és családtámogatási ellátások elszámolása során a kifizetőt terhelő ellátásokat, a kifizetőhelyi költségtérítés összegét,

g) a kiadások harmadik fél általi olyan finanszírozását, amely során e harmadik fél támogatásként a kedvezményezettet terhelő fizetési kötelezettségeket közvetlenül a jogosult számára téríti meg (így különösen a banki, európai uniós szállítói finanszírozás),

h) az előző évi éves költségvetési beszámolóban kimutatott költségvetési maradvány, vállalkozói maradvány igénybevételét a nyitó rendező tételek elszámolása során, és

i) az Szt. szerinti esetekben a követelések és kötelezettségek egymással szembeni, beszámítással történő rendezését.

Az a)–e) és g) pontja szerinti bevételeket és kiadásokat a bevételt beszédő, kifizetést teljesítő szervezet által küldött elszámolás alapján kell nyilvántartásba venni. A bevételt beszédő, kifizetést teljesítő szervezet legkésőbb a tárgyhót követő hónap 20-áig küldi meg. A könyvelés alapjául a megküldött elszámolás szolgál.

Külföldi pénzügyi értékre szóló követelésre, kötelezettségvállalásra, más fizetési kötelezettségre vonatkozó teljesítést a Magyar Nemzeti Bank által közzétett, hivatalos devizaárfolyamon kell nyilvántartásba venni. Ha a kapott, fizetett összeg több mint a

követelés, kötelezettségvállalás, más fizetési kötelezettség könyv szerinti forintértéke, a különbséget a K354. Egyéb pénzügyi műveletek kiadásai vagy B409. Egyéb pénzügyi műveletek bevételei rovatokhoz vezetett nyilvántartási számlákon kell nyilvántartásba venni. Ha a kapott, fizetett összeg kevesebb mint a könyv szerinti forintérték, a különbséggel a követelés, kötelezettségvállalás, más fizetési kötelezettség összegét kell csökkenteni.

Árfolyamkülönbözetek összefoglalóan:

1. Árfolyamveszteséges kiadás

a) Kiadás teljesítése a kötelezettség könyv szerint értékéig	T05X3	–	K003
b) Kötelezettség könyv szerinti értéken felül fizetett kiadás (végleges kötelezettségvállalás rögzítése is szükséges a K354. rovatra!)	T053543	–	K003

2. Árfolyamnyereséges kiadás

a) Tényleges kiadás teljesítése	T05X3	–	K003
b) Teljesített kiadás és a kötelezettség könyv szerinti értéke különbözete	T05X2	–	K0022

3. Árfolyamnyereséges bevétel

a) Bevétel teljesítése a követelés könyv szerint értékéig	T005	–	K09X3
b) Követelés könyv szerinti értéken felül kapott bevétel (követelés rögzítése is szükséges ezen felül!)	T005	–	K094093

4. Árfolyamveszteséges bevétel

a) Tényleges bevétel teljesítése	T005	–	K09X3
b) Tényleges bevétel és a követelés könyv szerinti értéke különbözete	T0041	–	K09X2

A központosított illetményszámfejtés körébe tartozó szervezetek a K1–2. rovatokhoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon a kiadások teljesítését a megküldött könyvelési értesítő vagy más adatszolgáltatás szerint kötelesek nyilvántartásba venni. A nettó finanszírozás esetén ezzel egyidejűleg a nettósításba bevont központi támogatások bruttó összegét a B11. Önkormányzatok működési támogatásai rovatokhoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon is nyilvántartásba kell venni.

A költségvetési könyvvizetés során a visszatérítendő támogatások, kölcsönök kivételével térítmenyezéssel kell elszámolni a költségvetési évben nyilvántartásba vett

a) költségvetési kiadásoknak a kifizetéssel megegyező évben bármely okból történő visszatérítését,

b) költségvetési bevételeknek a befizetéssel megegyező évben bármely okból történő visszatérítését.

A közhatalmi bevételek esetén a befolyt bevételek bármely időpontban történő visszatérítését a kifizetéssel megegyező év közhatalmi bevételeivel szemben, azok csökkentéseként kell nyilvántartásba venni. Ha a közhatalmi bevétel összege ennek eredményeként év végén negatív előjelű lenne, annak összegét nullára kell módosítani, és a különbséget kiadásként a K355. Egyéb dologi kiadások rovaton kell elszámolni.

A fenti esetekben a visszatérítésre vonatkozó követelés, kötelezettség keletkezését követően el kell végezni a korábbi költségvetési kiadás/bevétel és a hozzá kapcsolódó kötelezettségvállalás, más fizetési kötelezettség/követelés csökkentését is, és a visszatérítésre vonatkozó követelést, kötelezettséget az adott/kapott előlegek között – ha a közhatalmi bevétel összege ennek eredményeként év végén negatív előjelű lenne, a különbséget a K355. Egyéb dologi kiadások rovatra vonatkozó végleges kötelezettségvállalásként, más fizetési kötelezettségként – kell elszámolni.

Példa közhatalmi bevétel esetén:

1. Visszatérítési kötelezettség ismertté válásakor elszámolás

a) Követelés csökkenésként	T0041	–	K093(2)
b) Teljesítés csökkenésként	T093(3)	–	K005

2. A visszatérítés miatti negatív közhatalmi bevételek nullára módosítása év végén: *az 1. pont szerinti fordítottjaként*

3. A visszatérítés miatt a nulla és a negatív egyenleg közötti különbözet elszámolása év végén

a) Végleges kötelezettségvállalásként, más fizetési kötelezettségként	T053552	–	K0022
b) Teljesítésként	T003	–	K053553

A pénzügyi számvitel kapcsolódó részei

Követelések

A követelések között az egységes rovatrend szerinti rovatokhoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon nyilvántartott követeléseket kell kimutatni mindaddig, amíg azokat pénzügyileg vagy egyéb módon nem rendezték, el nem engedték vagy behajthatatlan követelésként le nem írták. A követeléseket költségvetési évben esedékes követelések és költségvetési évet követően esedékes követelések, ezen belül a költségvetési bevételek kiemelt előirányzatai és finanszírozási bevételek szerinti tagolásban kell kimutatni.

Sajátos elszámolások

A bevételként/kiadásként el nem számolható pénzforgalom könyvelésére, valamint az általános forgalmi adó sajátos könyvviteli elszámolására az egységes számlakeret 36. Sajátos elszámolások számlacsoportjának könyvviteli számlái szolgálnak. A könyvviteli számlákon az elszámolásokat a pénzeszközök könyvviteli számláival szemben, nettó módon kell vezetni.

A pénzeszközök átvezetései között a fizetési és a kincstári technikai, lebonyolítási, beszédési számlák egymás közötti, és a számlák és a házipénztár közötti pénzforgalmat kell elszámolni.

Példa forint készpénzfelvétel elszámolására:

1. Felvett pénzösszeg a pénzügyi számvitel szerint	T3211	–	K361
2. Felvett pénzösszeg terhelési értesítő alapján a pénzügyi számvitel szerint	T361	–	K331-333

Az azonosítás alatt álló tételek között az olyan befizetéseket és a fizetési számlák számlavezető általi terheléseit kell elszámolni, amelyek az alap-, illetve vállalkozási tevékenységgel kapcsolatban merültek fel, de a keletkezés pillanatában végleges bevételi vagy kiadási rovaton nem kerülhetnek elszámolásra az azonosításhoz szükséges feltételek hiánya miatt. Az azonosítás alatt álló tételek között a pénztárból történő kifizetések és a fizetési számla tulajdonosa által kezdeményezett átutalások nem mutathatók ki.

Az általános forgalmi adó elszámolásai között az előzetesen felszámított és az áthárított – az alapjául szolgáló ügyletnek megfelelő követeléssel vagy kötelezettséggel szemben –, valamint a fordított adózás alá tartozó általános forgalmi adót kell elszámolni.

Általános forgalmi adó elszámolása összefoglalóan:

1. Előzetesen felszámított általános forgalmi adó a számla beérkezésekor a költségvetési számvitel szerint	T053512/ 05672/05742 T0022	–	K0021 K053512/ 05672/05742
2. Előzetesen felszámított általános forgalmi adó a számla beérkezésekor a pénzügyi számvitel szerint			
a) Levonható általános forgalmi adó	T3641	–	K4213/4216/ 4217
b) Nem levonható általános forgalmi adó	T843	–	K4213/4216/ 4217
3. Előzetesen felszámított általános forgalmi adó teljesítése a költségvetési számvitel szerint	T053513/ 05673/05743	–	K003
4. Előzetesen felszámított általános forgalmi adó teljesítése a pénzügyi számvitel szerint	T4213/4216/ 4217	–	K32/33
5. Kiszámlázott általános forgalmi adó a költségvetési számvitel szerint	T094062	–	K0041
6. Kiszámlázott általános forgalmi adó a pénzügyi számvitel szerint	T3514	–	K3642
7. Kiszámlázott általános forgalmi adó teljesítése a költségvetési számvitel szerint	T005	–	K094063
8. Kiszámlázott általános forgalmi adó teljesítése a pénzügyi számvitel szerint	T32/33	–	K3514
9. Fordított általános forgalmi adó elszámolás a pénzügyi számvitel szerint			
a) Fizetendő levonható általános forgalmi adó	T3641	–	K3642

b) Fizetendő nem levonható általános forgalmi adó	T843	–	K3642
10. Adóbevallás szerint fizetendő általános forgalmi adó a költségvetési számvitel szerint	T0022	–	K053522
11. Adóbevallás szerint fizetendő általános forgalmi adó a pénzügyi számvitel szerint	T3642	–	K4213
12. Adóbevallás szerint fizetendő általános forgalmi adó teljesítése a költségvetési számvitel szerint	T053523	–	K003
13. Adóbevallás szerint fizetendő általános forgalmi adó teljesítése a pénzügyi számvitel szerint	T4213	–	K33
14. Adóbevallás szerint visszaigényelhető általános forgalmi adó a költségvetési számvitel szerint, ha az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (továbbiakban: Áfa. tv.) szerinti visszafizetésre való jogosultság megnyílik	T094072	–	K0041
15. Adóbevallás szerint visszaigényelhető általános forgalmi adó a pénzügyi számvitel szerint, ha az Áfa. tv. szerinti visszafizetésre való jogosultság megnyílik	T3514	–	K3641
16. Adóbevallás szerint visszaigényelhető általános forgalmi adó teljesítése a költségvetési számvitel szerint	T005	–	K094073
17. Adóbevallás szerint visszaigényelhető általános forgalmi adó teljesítése a pénzügyi számvitel szerint (amennyiben az Áfa. tv. szerinti visszafizetésre való jogosultság megnyílik)	T33	–	K3514
18. Az általános forgalmi adó arányosítása miatt az előzetesen felszámított általános forgalmi adó vissza nem igényelhető részének elszámolása a pénzügyi számvitel szerint	T843	–	K3641

A mérlegkészítés időpontjáig a pénzeszközök átvezetései elszámolásokat rendezni kell a pénzeszközök könyvviteli számláival szemben, az azonosítás alatt álló tételek és az általános forgalmi adó elszámolásai elszámolásokat pedig át kell vezetni a költségvetési számvitelben a megfelelő nyilvántartási számlákra és a pénzügyi számvitelben a megfelelő könyvviteli számlákra. Ezeken a jogcímeken a mérlegben nem mutatható ki tétel.

A követelés jellegű sajátos elszámolások között kell elszámolni

a) az adott előlegeket az előleggel történő elszámolásig, visszatérítéséig, amelyek a vásárolt immateriális javak, tárgyi eszközök, készletek és az igénybe vett szolgáltatások szállítójának előlegként megfizetett – általános forgalmi adót nem tartalmazó – összegből, a foglalkoztatotaknak adott illetmény-, munkabérelőlegekből, az utólagos elszámolásra adott más előlegekből, a visszatérítendő költségvetési kiadásként elszámolt összegéből, valamint az adott előlegek értékvesztéséből és annak visszairásából származnak,

b) a támogatás, ellátás továbbadása céljából más szervezet fizetési számlájára folyósított összegeket a folyósítónál a folyósított összeg felhasználásáig vagy visszatérítéséig,

c) a más által beszédett, de más szervezetet megillető – bevételként e szervezetnél elszámolandó – összegeket a bevételt megillető szervezetnél a részére történő továbbutalásig, vagy – jogszabály felhatalmazása alapján – azok felhasználását követően az e szervezetnél kiadásként történő elszámolásáig,

d) a helyi önkormányzatnál a nettó finanszírozás során a forgótőke elszámolását, visszapótlását annak felhasználásáig,

e) a vagyonkezelésbe adó tulajdonosnál, tulajdonosi joggyakorló szervezetnél a vagyonkezelésbe adott eszközzel kapcsolatos visszapótlási követelést a követelés megszűnéséig vagy pénzben történő teljesítésének megállapításáig,

f) a társadalombiztosítás pénzügyi alapjainál a nem társadalombiztosítás pénzügyi alapjai forrásaiból finanszírozott ellátások kifizetését a finanszírozó szervezet által történő megtérítésig, és

g) a folyósított, megelőlegezett társadalombiztosítási és családtámogatási ellátásokat a folyósítónál azok utólagos megtérítéséig.

Példák:

Illetményelőleg a pénzügyi számvitel szerint T36514 – K32/33

Elszámolás a jogosultnál, ha a bevétel beérkezik a beszedő szervezet számlájára a pénzügyi számvitel szerint (követelésként elszámolása már megtörtént, költségvetési számvitelben pénzügyi teljesítésként elszámolják) T3653 – K3513

A vagyonkezelésbe adott immateriális javakkal, tárgyi eszközökkel kapcsolatos sajátos visszapótlási követelés elszámolása a pénzügyi számvitel szerint T3655 – K412

Megelőlegezett társadalombiztosítási és családtámogatási ellátások a pénzügyi számvitel szerint T3657 – K32/33

Az egyéb sajátos eszközoldali elszámolások között kell elszámolni, és a mérlegben ilyen elnevezéssel kimutatni

a) a decemberben kifizetett december havi személyi juttatásokat a költségvetési évet követő év január hónapjáig, és

b) az utalványok, bérletek és más hasonló, készpénz-helyettesítő fizetési eszköznek nem minősülő eszközök beszerzését a foglalkoztatottak, ellátottak részére történő kiadásáig, támogatásként történő átadásáig, a hiányzó, megsemmisült, érvénytelenített utalványok, bérletek állományból történő kivezetéséig.

Példa az utalványok, bérletek és más hasonló, készpénz-helyettesítő fizetési eszköznek nem minősülő eszközök beszerzésével kapcsolatban:

1. Kötelezettségvállalás a költségvetési számvitel szerint T0021 – K051(2)

2. Megrendelés leadása az utalvány, bérlet és más hasonló, készpénz-helyettesítő fizetési eszköznek nem minősülő eszközök forgalmazójának: *csak a részletező nyilvántartásokban kerül rögzítésre*

3. Szállítói számla kiegyenlítése a pénzügyi számvitel szerint	T366	–	K32/33
4. Munkavállalónak kiadás elszámolása a számfajtséval együtt a költségvetési számvitel szerint	T051(3)	–	K003
5. Munkavállalónak kiadás elszámolása a számfajtséval együtt a pénzügyi számvitel szerint	T4211	–	K366

Példa Erzsébet utalványok formájában nyújtott önkormányzati segélyek, szociális támogatások, ellátások elszámolására:

1. Önkormányzatnál az utalványok megérkezésekor a bevétel elszámolása a költségvetési számvitel szerint

a) Követelésként	T09162	–	K0041
b) Teljesítésként	T005	–	K09163

2. Önkormányzatnál az utalványok megérkezésekor a bevétel elszámolása a pénzügyi számvitel szerint

a) Követelésként	T3511	–	K92
b) Teljesítésként	T366	–	K3511

3. Önkormányzatnál az utalványok átadásának elszámolása az ellátottaknak a költségvetési számvitel szerint

4. Önkormányzatnál az utalványok átadásának elszámolása az ellátottaknak a pénzügyi számvitel szerint	T0588(3)	–	K003
	T4214	–	366

A kötelezettség jellegű sajátos elszámolások között kell elszámolni

a) a kapott előlegeket az előleggel történő elszámolásig, visszatérítéséig, amelyek a termékértékesítés vagy szolgáltatásnyújtás során a vevőktől kapott, általános forgalmi adót nem tartalmazó előlegekből, a visszatérítendő költségvetési bevételek elszámolt összegéből, valamint az utólagos elszámolásra átvett pénzeszközökből állnak,

b) a támogatás továbbadása céljából más szervezet fizetési számlájára folyósított összegeket a fogadó szervezetnél a folyósított összeg felhasználásáig vagy visszatérítéséig,

c) a más által beszedett, de más szervezetet megillető – bevételként e szervezetnél elszámolandó – összegeket a bevételt beszedő szervezetnél a jogosult részére történő továbbutalásig, vagy – jogszabály felhatalmazása alapján – azok felhasználásáig,

d) a helyi önkormányzat nettó finanszírozása során a forgótőke elszámolását, visszapótlását annak felhasználásáig a Kincstárnál,

e) a vagyonkezelésbe vett eszközökkel kapcsolatos visszapótlási kötelezettséget a vagyonkezelőnél a visszapótlási kötelezettség megszűnéséig vagy pénzben történő teljesítésének megállapításáig,

f) a nem társadalombiztosítás pénzügyi alapjai forrásaiból finanszírozott ellátások kifizetésének megtérítésére vonatkozó kötelezettséget a finanszírozó szervezetnél annak megtérítéséig.

Példák:

Kapott előleg	T922/941	–	K3671
Közhatalmi bevételnél visszatérítési kötelezettség ismertté válásakor elszámolás a pénzügyi számvitel szerint	T911	–	K3671
A közhatalmi bevétel beérkezésekor a beszedő szervezetnek nem járó bevételi rész elszámolása a pénzügyi számvitel szerint	T33	–	K3673
A vagyonkezelésbe vett immateriális javakkal, tárgyi eszközökkel kapcsolatos sajátos visszapótlási kötelezettség elszámolása a pénzügyi számvitel szerint	T412	–	K3675

Az egyéb sajátos forrásoldali elszámolások között kell elszámolni, és a mérlegben ilyen elnevezéssel kimutatni az idegen pénzeszközökkel kapcsolatos pénzforgalmat.

Kötelezettségek

A kötelezettségek között az egységes rovatrend szerinti rovatokhoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon nyilvántartott végleges kötelezettségvállalásokat, más fizetési kötelezettségeket kell kimutatni mindaddig, amíg azokat pénzügyileg ki nem egyenlítették, el nem engedték vagy egyéb módon nem rendezték. A kötelezettségeket költségvetési évben esedékes kötelezettségek és költségvetési évet követően esedékes kötelezettségek, ezen belül a költségvetési kiadások kiemelt előirányzatai és finanszírozási kiadások szerinti tagolásban kell kimutatni.

Összefüggések a költségvetési és a pénzügyi számvitel között

A havi, negyedéves és éves könyvviteli zárlat keretében *17. mellékletben* meghatározott egyezőségek vizsgálatával el kell végezni a költségvetési és a pénzügyi könyvvezetés helyességének ellenőrzését.

a) A központi költségvetés előirányzat-módosítási kötelezettség nélkül túlléphető előirányzatai kivételével a 05. és 09. számlacsoportokban vezetett nyilvántartási számlákon belül az előirányzatok nyilvántartására vezetett (1-es végződésű) számlák egyenlegét nem haladhatja meg a költségvetési évben esedékes követelések, kötelezettségek (a 0021, 0022. vagy 0041. nyilvántartási számlával szemben nyilvántartásba vett 2-es végződésű) és a teljesítés (3-as végződésű) nyilvántartására szolgáló számlák egyenlege.

b) a 05. és 09. számlacsoportokban vezetett nyilvántartási számlákon belül a költségvetési évben esedékes követelések, kötelezettségek (a 0021, 0022. vagy 0041. nyilvántartási számlával szemben nyilvántartásba vett 2-es végződésű) nyilvántartására szolgáló számlák egyenlegét nem haladhatja meg a teljesítés (3-as végződésű) nyilvántartására szolgáló számlák egyenlege.

c) a 09. nyilvántartási számlákon belül a költségvetési évben esedékes követelések – 0041. nyilvántartási számlával szemben nyilvántartásba vett 2-es végződésű – nyilvántartására szolgáló számlák teljesítéssel (3-as végződésű nyilvántartási számlák) csökkentett egyenlegének meg kell egyeznie a költségvetési évben esedékes követelések könyvviteli számláinak egyenlegével.

d) a 09. nyilvántartási számlákon belül a költségvetési évet követően esedékes követelések – 0042. nyilvántartási számlával szemben nyilvántartásba vett 2-es végződésű – nyilvántartására szolgáló számlák egyenlegének meg kell egyeznie a költségvetési évet követően esedékes követelések könyvviteli számláinak (352.) egyenlegével.

e) a 05. nyilvántartási számlákon belül a költségvetési évben esedékes, más fizetési kötelezettségek – 0022. nyilvántartási számlával szemben nyilvántartásba vett 2-es végződésű – nyilvántartására szolgáló számlák teljesítéssel (3-as végződésű nyilvántartási számlák) csökkentett egyenlegének meg kell egyeznie a költségvetési évben esedékes kötelezettségek könyvviteli számláinak egyenlegével:

f) a 05. nyilvántartási számlákon belül a költségvetési évet követően esedékes végleges kötelezettségvállalások, más fizetési kötelezettségek – 0024. nyilvántartási számlával szemben nyilvántartásba vett 2-es végződésű – nyilvántartására szolgáló számlák egyenlegének meg kell egyeznie a költségvetési évet követően esedékes kötelezettségek könyvviteli számláinak (422.) egyenlegével.

g) a pénzeszközök nyitó pénzkészletének korrigálva a költségvetési bevételekkel és kiadásokkal, a 0981313. és 0981323. nyilvántartási számlák kivételével a teljesített finanszírozási bevételekkel és kiadásokkal (együtt a 003. és 005. nyilvántartási számlái egyenlege) és a 36-os számlacsoportban vezetett könyvviteli számlák – a 364. és a 368. kivételével – egyenlegével egyeznie kell a pénzeszközök záró készletével.

h) az idegen pénzeszközök nyitó pénzkészletének korrigálva a 368. egyenlegével egyeznie kell az idegen pénzeszközök záró készletével.